No. 25. 1846.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te Amsterdam, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 3,00; voor de buitensteden ƒ 3,50, franco door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. franco te adresseren aan het Bureau dezer Courant.

DINGSDAG 25 AUGUSTUS.

Advertentiën van acht regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,75 geplaatst; meer dan acht regels tegen 20 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 24 Augustus.

Geen nommer schier van onze Courant, waarin niet de eene of andere bijzonderheid wordt medegedeeld, betreffende de Sleeswijk-Holsteinsche kwestie. De «open brief" van den Koning van Denemarken, waaraan men den naam niet schijnt te hebben durven geven, die beter zijn inhoud en strekking kenmerkt, die namelijk van «Koninklijk Edict," en die de gevestigde grondslagen dier Hertogdommen ten eenemale verwoest, heeft eene spanning veroorzaakt en eene algemeene belangstelling in Europa verwekt, die van de hooge belangrijkheid van den stap des Konings van Denemarken getuigen. Ofschoon wij nu reeds vele bijzonderheden nopens dit vraagstuk in onze kolommen hebben opgenomen, meenen wij evenwel onze Lezers geene ondienst te doen, met hen, in een beknopt overzigt, op de gansche toedragt der veel besproken zaak opmerkzaam te maken, en met hunne aandacht vooral te vestigen op het oorzakelijk verband, waarin hare verschillende bestanddeelen tot elkander staan, en op de vermoedelijke gevolgen, welke zij kan te weeg brengen.

De zaak is eenvoudig deze: de *lex regia*, in Denemarken geldende, neemt de opvolging aan in de vrouwelijke linie; de duitsche Hertogdommen echter, welke tot de kroon van Denemarken behooren, laten, volgens het duitsche regt, de opvolging in de vrouwelijke linie niet toe. De Koning van Denemarken nu, in wiens stam het mannelijk oir dreigt uit te sterven, heeft zijn geslacht evenzeer het voortdurend bezit der duitsche Hertogdommen willen verzekeren, als het door de *lex regia* reeds gewaarborgd was voor het bezit van Denemarken, en de *lex regia*, uit dien hoofde, ook op de duitsche Hertogdommen toepasselijk verklaard.

De Koning van Denemarken schijnt reeds een paar jaren van het plan tot zulk een *coup d'état* zwanger te zijn gegaan. Toen toch reeds liepen er geruchten, die dezen of eenen dergelijken maatregel deden voorzien. Ook blijkt het, dat Rusland, Engeland en Frankrijk er niet alleen op voorbereid waren, maar zelfs het door den koning van Denemarken gehouden gedrag door hunne goedkeuring hebben bekrachtigd of lijdelijk willen aanzien.

Wat Engeland en Frankrijk daartoe moog bewogen hebben, is moeijelijk te zeggen; — zoo zeer zijn de vermoedelijke gevolgen dier willekeurige regeringsdaad in strijd met de blijkbare belangen dier rijken: dat zij er echter vrede mede hebben gehad, is boven allen twijfel verheven; en blijkt, onder anderen, wat Frankrijk betreft, ook uit de benoeming der heeren Guizot en Decazes tot ridders der Elephantsorde door den Deenschen koning — eene benoeming, aan welker verklaring de Parijsche oppositiebladen hun latijn hebben verspild, en waarmede de *Charivari* bijv. zich zoo bijzonder vrolijk maakte; maar welke benoeming thans op volledige, schoon dan ook onvoorziene, wijze is toegelicht.

Het belang, dat Rusland heeft bij de toepassing der *lex regia* op de duitsche Hertogdommen, springt meer duidelijk in het oog. De in Rusland heerschende dynastie stamt af van Peter III van Holstein-Gottorp. Eerst Keizer Alexander deed, ingevolge het Weener traktaat, afstand van zijnen hertogelijken titel. Nu heeft Rusland bedongen als voorwaarde zijner goedkeuring, dat het toekomstig lot van Holstein, niet bij het koninklijk edict zou bepaald worden. Wat is hieruit op te maken? Dit, dat terwijl het vraagstuk der erfopvolging weder in behandeling is gekomen, Rusland geene pogingen onbeproefd zal laten, om op nieuw in het bezit van Holstein te treden — hetgeen aan Rusland regt van zitting en stem zou geven in de duitsche Bondsvergadering.

Maar Rusland kan bij dit nog een ander belang op het oog hebben gehad. Door het koninklijk edict worden de Hertogdommen Sleeswijk en Lauenburg ingelijfd in het Deensche Rijk. Gaan wij nu op de kaart de ligging na der beide Hertogdommen, en in verband daarmede die van Denemarken, en herdenken wij daarbij, dat eene nauwe aaneensluiting tusschen de beide rijken, door middel eener echtverbindtenis, sinds lang onder de geliefkoosde plannen des Keizers behoort, dan wordt het duidelijk, dat het resultaat van het koninklijk edict voor Rusland niet minder zou zijn dan dit: 1e zitting en stem in den duitschen Bond; 2e meesterschap over de Oostzee. Ons bestek gedoogt niet, het gewigt dier beide resultaten thans nader aan te wijzen.

Zal het echter zoo gemakkelijk gaan, al die fraaije plannen te verwerkelijken? Het laat zich niet aanzien, dat dit zoo voetstoots zal geschieden. Zoo wel als de Belgische opstand een Europeesch vraagstuk was, zoo wel als de laatste gebeurtenissen te Krakau nog een Europeesch vraagstuk kunnen worden, evenzeer zal de inlijving der duitsche Hertogdommen in het koningrijk Denemarken de gansche diplomatie in beweging brengen. Het Weener tractaat waarborgde de integriteit van het koningrijk der Nederlanden, de onafhankelijkheid van Krakau, zoowel als het zelfstandig bestaan, onder den schepter van den Koning van Denemarken, der duitsche Hertogdommen. De integriteit van het koningrijk der Nederlanden werd geschonden; de onafhankelijkheid van Krakau schijnt in gevaar; het zelfstandig bestaan der duitsche Hertogdommen is vernietigd: *ergo*.....

Maar wanneer nu andermaal eene conferentie der Mogendheden, die de handhaving van het Weener tractaat waarborgden, bijeenbragt, ter beslissing van het al of niet geldige van den door den Koning van Denemarken genomen maatregel — is het te berekenen, welke uitkomsten zulk eene conferentie zou opleveren? Wij laten deze vraag liefst onaangeroerd. Doch werpen wij een blik op de gesteldheid der partijen, welke regtstreeks of zijdelings bij het belangrijk geschilpunt betrokken zijn, dan nemen wij het volgende waar:

De Hertogdommen zelve zijn innig gehecht aan hunne nationaliteit en ten zeerste afkeerig van eene inlijving in het Deensche Rijk. Hunne houding bewijst het. Pas is de »open brief" bekend gemaakt, of het volk houdt eene vergadering te Neumünster in de open lucht, en vraagt zich af, wat in de gegeven omstandigheden aan te vangen? Het blijft vergaderd in grooten getale, in weerwil der hevigste regenbuijen, en bepaalt, een Adres te rigten aan de stenden van Holstein, juist te Itzehoë vergaderd. Het Adres wordt ter tafel gebragt door eene deputatie uit die van Neumünster, en het blijft adressen regenen uit alle steden en gemeenten. — Adressen, wier hoofdzakelijken inhoud hierop nederkomt: dat de Hertogdommen, souvereine staten zijn; dat het mannelijke oir alleen regt van opvolging heeft; dat de Hertogdommen Sleeswijk en Holstein een en ondeelbaar zijn (zie ons No. 13). Het blijft daar niet bij. In hunne zitting van den 24 Julij nemen de stenden een Adres aan, waarbij zij tegen den »open brief" des Konings van Denemarken protesteren, tevens de grieven opsommende, welke zij tegen Denemarken hebben. Dit adres wordt met algemeene stemmen (vier uitgezonderd) aangenomen. De koninklijke commissaris welke bij de stenden voorzit, weigert dit stuk den Koning te overhandigen. De stenden besluiten daarop het der Bondsvergadering aan te bieden, en dat, daar de Koning inbreuk heeft gemaakt op het nationaal regt der Hertogdommen, zij niet langer vergaderd mogen blijven, maar hun mandaat weer in handen moeten stellen des volks. De stenden gaan uiteen. Die van Kiel afgevaardigd zijn, worden triomphantelijk, als hadden zij eene overwinning behaald, ingehuldigd. Die teekenen van verzet tegen den »open brief" herhalen zich alom.

Het blijft daar niet bij. De Hertog van Holstein-Augustenburg, de Groot-Hertog van Oldenburg en verdere agnaten haasten zich te protesteren tegen het edict. Hunne protesten worden niet aangenomen; ook zij zenden ze in bij de Bondsvergadering.

Nog daar kan het niet bij blijven. Het voornaamste bestanddeel van de bevolking der Hertogdommen bewoont het land. Het landvolk is duitsch in hart en nieren. Daar het zonder middelpunt is, verspreidt het belangrijk nieuws zich slechts ten uiterste langzaam. Het moet van hoeve tot hoeve overgebragt worden. Zoo algemeen intusschen is het reeds verspreid, en in zulk eene mate heeft het de verontwaardiging der landbevolking verwekt, dat zij in de laatste dagen, bij eene reis des Konings, weigeren de paarden te leveren, zelfs voor loon, welke de Koning, ter voortzetting zijner togt, voor zich en zijn gevolg behoeft — in welke behoefte vroeger altijd vrijwillig door de boeren voorzien werd.

De Hertogdommen zelve schijnen er alzoo op voorbereid, hunne regten met hand en tand te verdedigen.

Die vervolgens het meest bij de zaak betrokken is, die zelfs oude aanspraken, — aanspraken die wel bij het Weener tractaat vernietigd zijn, maar welke bij eene afwijking van dat tractaat, gelijk het koninklijk edict te weeg brengt, ongetwijfeld weer opgerakeld zullen worden — die, dan zelfs oude aanspraken op Holstein zou kunnen doen gelden, Rusland, dat zwijgt en wacht — een zwijgen en wachten, dat van beteekenis is. Rusland is kalm in het bewustzijn zijner kracht.

Ook de overige groote Mogendheden zwijgen. Het verdient intusschen opmerking, dat de *Oestenr. Beobachter*, het officiëel orgaan, in zijn geheel heeft medegedeeld het protest der Staten van Holstein tegen den »open brief." Nu, Duitschland, dat zoo groot belang heeft bij de integriteit van zijn territoir, en in de Bondsvergadering zoo weinig gesteld kan zijn op het gezelschap des Russischen Keizers, en zoo zeer afhankelijk zou worden, wanneer hem, middellijk of onmiddellijk, het meesterschap werd geschonken over de Oostzee — het is niet twijfelachtig, welke houding Oostenrijk en Pruisen zouden aan te nemen hebben bij eene eventuële behandeling van dit vraagstuk.

Het door Engeland en Frankrijk te houden gedrag zou vooraf moeijelijk te bepalen zijn. Wie kan zeggen, welke geheime overeenkomsten deze beide Mogendheden met

Rusland onderling verbinden; welke inwilligingen men heeft goed gestemd; welke handel onder wederzijdsch loven en bieden, gesloten is? Wie kan zeggen, of Frankrijk sours weder op nieuw eerzuchtige blikken naar de zijde der Rijn-provinciën — reeds twee eeuwen het voorwerp zijner begeerlijkheid — geslagen heeft? Afgezien echter van de voordeelen, die men zich op zulk eene wijze wederkeerig kan bedongen hebben, schijnt het onverklaarbaar, hoe Engeland en Frankrijk kunnen gedogen, dat de invloed van Rusland niet alleen aanwasse, maar zelfs de grenspalen van zijn rijk wel eens tot aan de oevers van de Oostzee konden uitgezet worden — te onverklaarbaarder, naarmate beide bij de uitbreiding van Rusland's magt niet dan verliezen kunnen.

Welke intusschen de vruchten ook zullen zijn, die de, naar ons inzien, roekelooze daad van den Koning van Denemarken zal dragen, zoo veel is zeker, dat er op dit oogenblik groote Europeesche belangen op het spel staan. R.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

AMSTERDAM, 24 Augustus.

De brief van onzen Correspondent te Batavia, ons gisteren per overland-mail geworden, behelst weinig nieuws. Betreffende de expeditie naar Bali, welke den 9 Junij was onder zeil gegaan, had men nog geene bijzonderheden vernomen. Den 25 daaraanvolgende was Z. Ex. de gouverneur-generaal naar Soerabaya vertrokken; tijdens de afwezigheid van zijne Ex. was de vroeger waarnemende gouverneur Jhr. Reynst, *ad interim* met het bewind belast. Men sprak van eene ophanden zijnde wijziging in het Indische tarief en van eene spoedig te verwachten vermindering van het uitgaande regt op de koffij. Dit laatste echter behoorde slechts tot de losse geruchten.

Overigens spreekt onze Correspondent van de groote en algemeene sensatie, welke de bekendmaking van des Konings besluit, waarbij den Z. Eerw. heeren v. d. Brand, Escherich, Heuvels en Kerstens het radicaal gegeven wordt van ambtenaar van de 3de klasse, op Java heeft te weeg gebragt. Men ziet daarin algemeen, zoowel bij de Protestanten als bij de Katholijken, het bewijs, dat in de zaak van Mgr. Grooff en zijne volgelingen, de gouverneur-generaal met eene ligtzinnigheid en voorbarigheid is te werk gegaan, die hem van de zijde des Konings verwijten, zoo niet eene volstrekte ongenade zou kunnen berokkenen.

Gisteren is in de kerk van de EE. PP. Augustijnen, de Star, het eeuwfeest geopend der vestiging van het aartsbroederschap van *Maria van troost*, hetgeen voor vier honderd jaren door pausselijke bullen goedgekeurd en aan de deelneming der geloovigen is aanbevolen. Te oordeelen naar de zaligende indrukken, welke deze eerste dag der feestviering aan de verzamelde menigte schonk, en naar de welbekende gewijde sprekers, die ter dezer gelegenheid de lof der H. Maagd zullen verkondigen, mag de Herder der gemeente, de Z. Eerw. Pater J. L. B. Frees, zich nu reeds voorstellen, dat dit herinneringsfeest, ter eere der Moedermaagd, ongetwijfeld heilzame vruchten zal dragen van godsvrucht en deugd. De Z. Eerw. Hooggel. Heer Borret opende de reeks der feestredenaars. Het onderwerp zijner rede was gelukkig gekozen voor de behoefte van dezen tijd, waarin de vereering der H. Maagd zoo vaak miskend, ja smadelijk bespot wordt. Zijn Hooggel. betoogde overtuigend, dat sinds het begin des christendoms, de Katholijke Kerk altijd eenstemmig is geweest in de vereering der H. Maria, en staafde zijne stelling met onomstootelijke bewijzen. Wij mogen in geene bijzonderheden treden, maar wij wenschen een elk geluk, die het voorregt had, in zijnen eerbied voor de H. Moedermaagd door de welsprekende taal des redenaars bevestigd te worden.

In ons N°. 9. berigtten wij, dat onze stadgenoot, de Z. Eerw. Heer H. J. Feye, priester der Nederlandsche zending en bereids S. Theol. Doct., den 27 Julij in het openbaar aan de Universiteit te Leuven Theses zou verdedigen, tot het verkrijgen van den graad van Licentiaat *in* het kanoniek regt: de laatste aflevering der *Revue Catholique* meldt, dat Zijn WelEerw. Zeer Gel., gedurende anderhalf uur, een talrijk en uitgelezen publiek in hooge mate heeft weten te boeijen, door zijne degelijke en uitgebreide kennis, zoo wel van het burgerlijk als van het kanoniek regt. Het is opmerkelijk, dat de heer Feye de eenige der aspiranten is, van welke de *Revue Catholique* aldus opzettelijk gewaagt.

Heden morgen is Mw. de Koningin-weduwe van Engeland per extra Rijn-spoorweg-trein alhier aangekomen en aan het paleis afgestapt. Onderscheidene **autoriteiten hebben** onmiddellijk daarop hunne opwachting **bij Hare Maj.** gemaakt.

— Met genoegen vernemen wij, dat bij besluit van Z. M. van 18 Aug. ll., tot commandeur der Orde van den Eikenkroon benoemd is de alom geachte heer Dr. Kerst, directeur der Kweekschool voor de Militaire Geneeskundige Dienst, te Utrecht. Wij verheugen ons innig in dit hernieuwd blijk van koninklijke onderscheiding, den zedigen en hoogst verdienstelijken man geschonken.

Wij zijn dezer dagen in de gelegenheid geweest, een werkstuk te zien, dat wij met groot genoegen in oogenschouw hebben genomen, eene *tombe* namelijk, bestemd voor het altaar der kerk te Abcoude, en uit lindenhout gesneden door den heer Meijering, op den Singel, bij het Koningsplein, N°. 513 alhier. Het is hier de plaats niet, op het vele voortreffelijke te wijzen, hetgeen dit werkstuk onderscheidt: genoeg zij het, hun, die in den herlevendigden bloei der houtsneêkunst belang stellen, opmerkzaam te maken op het waarlijk dichterlijke der compositie, en op de tot in de fijnste bijzonderheden geacheveerde uitvoering daarvan, ten einde hen aan te moedigen, de schoonheden van een arbeid te gaan genieten eens jeugdigen kunstenaars, wiens talenten ongetwijfeld aanspraak hebben op onderscheiding en begunstiging. Wij vernemen, dat voor de liefhebbers nog deze week de gelegenheid zal bestaan, de bovengenoemde proeve van zijn kunstvermogen te bezigtigen.

'S GRAVENHAGE, 23 Aug. Morgen middag omstreeks 4 ure verwacht men alhier H. M. de Koningin-weduwe van Engeland.

— Men wil weten, dat Z. K. H. de Prins van Oranje en gemalin, omstreeks de helft der maand September, na het feest van den Yacht-club te hebben bijgewoond, eene reis naar buiten 's lands zullen ondernemen. De terugkomst zoo wel van H. M. de Koningin, die op Woensdag aanstaande de reis naar Italië aanneemt, als ook van de Prinsen en Prinsessen, wordt gerekend tegen 's Konings verjaardag te zullen plaats hebben. Het verblijf van Z. M. de Koning buiten 's lands zal omstreeks eene maand duren.

— De wet van 18 December 1845, houdende maatregelen ter bevordering van invoer van levensmiddelen, welke 13 November zou komen te vervallen, zal, in de aanstaande zitting der Staten-Generaal ter verlenging van 6 maanden worden aangeboden.

— Gisteren hebben de heer generaal baron Willman en de heer Mercier, in het hôtel de l'Europe een prachtig diner gegeven aan 's Konings minister en het corps diplomatiek, waartoe mede de heer baron van Heeckeren, 's Konings ambassadeur te Weenen, de heer burgemeester der stad en eenige andere personages uitgenoodigd waren. Zonder twijfel is het thans geratificeerde traktaat met België, de aanleiding tot dat diplomatiek diner, en wat evenmin twijfelachtig is, is dit, voorzeker, dat er geen toast zal zijn ingesteld als voor eenige dagen in Parijs, op het banket aan Cobden door de associatie van het vrije verkeer ter zijner eere gegeven, en waarbij Cobden zelf onder anderen de toast instelde: *op de vereeniging der volken!*

— Het gouvernement heeft een rapport ontvangen van den Nederlandschen gezant te Washington, dd. 1 Aug., waaruit blijkt, dat na de aanneming van de wet, houdende herziening van het tarief der Vereenigde Staten van 1842, waarbij het regt van 20 procent op Java koffij werd opgeheven, de Kamers der Vereenigde Staten eene andere wet hebben aangenomen, welke bepaalt, dat die opheffing onmiddellijk zal plaats hebben, terwijl de andere artikelen van het nieuwe tarief niet voor December e. k. in werking zullen worden gebragt. Die nieuwe wet verordent tevens de teruggave van de sommen, die voor het invoeren der wet door de Nederlanders voor de op hunne koffij geheven differentiële regten betaald zijn.

— Z. M. heeft bij besluit van den 18 dezer maand benoemd tot procureur-generaal bij het provinciaal geregtshof van Noord-Braband den Wel-Ed. heer P. H. Strens, thans advocaat-generaal bij het provinciaal geregtshof van Limburg.

— Z. Exc. de Minister van Financiën heeft bekend gemaakt, dat, ten einde de gemeenschap tusschen Nederland en Groot-Brittanje gemakkelijk te maken, eene nieuwe geregelde stoomboot-dienst tusschen Rotterdam en Yarmouth is in werking gebragt. De booten zullen van Rotterdam alle Vrijdagen, en van Yarmouth alle Woensdagen vertrekken. De brieven, die men door middel van dezen weg wenscht te verzenden, moeten even als alle brieven naar Engeland, op de postkantoren bezorgd worden. Men moet alleen zorg dragen, ze tijdig genoeg te verzenden, opdat zij met den gewonen post te Rotterdam kunnen worden aangebragt, welke alle Vrijdagen des morgens in die stad aankomt.

BORCULO, 18 Aug. Op heden werd de nieuwe kerk van onze gemeente plegtig ingezegend door den Hoogwaardigen Heer M. Terwindt, Aartspriester van Gelderland, omgeven van eene talrijke en achtingswaardige priesterschaar. De vurigste wenschen van Borculo's Katholijken hadden dezen feestdag reeds lang ingeroepen, en nu hij aangebroken was, gaven zij dan ook op de ondubbelzinnigste wijze de blijken van hunne vreugde. Onder de H. Mis hield de pastoor van Borculo, de Z. Eerw. Heer Vos, eene leerrede, waarin hij handelde over het geluk, dat onze H. Godsdienst schenkt. Hij eindigde met woorden van dankzegging aan Z. M. onzen geëerbiedigden Koning, aan de Hoogw. Geestelijke Overheid, zoo mede aan de Eerw. Geestelijkheid in Gelderland en Holland voor de medewerking, welke zij allen, respectievelijk, aan de stichting van Borculo's godshuis geschonken hadden. Dit feest zal nog lang bij allen, die er deel aannamen, in genoegelijk aandenken blijven.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 Aug. De Kamer der Pairs heeft gisteren over het adres ter beantwoording van 's Konings aanspraak gestemd, en het vervolgens aangenomen. De Kamer der Afgevaardigden heeft twee verkiezingen vernietigd, de eene wegens een gebrek in den vorm, de andere, omdat bleek, dat drie kiezers hunne stembilletten hadden laten schrijven door personen, die zelf het stemregt niet bezaten. Aanstaanden Maandag waarschijnlijk zal de Kamer haren president benoemen; die zelfde week zal het adres in antwoord op de troonrede behandeld worden.

— De Kamer der Pairs, tot hof geconstitueerd, heeft het rapport van den heer Laplagne Barris aangehoord, betreffende de zaak van Joseph Henry, en daarna bij arrest verklaard, dat uit de constructie genoegzame gronden van bezwaar tegen den beklaagde waren opgerezen, om zich bevoegd te verklaren, in deze zaak regt te spreken, en heeft het hof dienvolgens bevolen, Joseph Henry in staat van beschuldiging te stellen. Hij is naar de gevangenis, Luxembourg genaamd, overgebragt, en wel in dezelfde kamer, waarin vroeger Lecomte gevangen zat. De debatten van het hof zullen den 25 Aug. een aanvang nemen.

— Laatstleden Dingsdag 18 Augustus is aan den heer Cobden, die reeds door Koning Lodewijk Philips op het kasteel Eu genoodigd en aldaar door de koninklijke familie allerminzaamst ontvangen was, door het genootschap der Economisten een feestmaal aangeboden. Bijna honderd personen woonden deze vereeniging bij, welke ten doel had, om het werk der Engelsche *Anti-corn-law-league*, in den persoon van haren voornaamsten bewerker, eene hulde te bewijzen, en tot eene huishoudelijke hervorming in Frankrijk den weg te banen. Die openlijke verklaring van gevoelens was krachtvol en plegtig. De Kamers der Pairs en der Afgevaardigden, het instituut, de dagbladpers, de koophandel en de nijverheid, zij allen hadden deputatiën uit hun midden afgezonden, en werden aan dit gedenkwaardig maal vertegenwoordigd.

De Graaf d'Harcourt, voorzitter, heeft eene toast op den Koning, en de heer Horace Say eene op den heer Richard Cobden ingesteld, die daarop in eene merkwaardige redevoering geantwoord heeft.

De bladen maken eene publicatie bekend, welke de Miguellistische generaal Regibald Macdonnell aan de soldaten, de roijalisten en patriotten in Portugal heeft gedaan. Die proclamatie is te Oporto en in de nabij het tooneel des opstands gelegene plaatsen verspreid, en draagt de dagteekening van 10 Augustus. Alle *getrouwe* Portugezen worden daarin te wapen geroepen, in naam van Don Miguel, die heden, zoo luidt dat stuk, tot Koning van Portugal en de Algarven met de onderhoorige landen is uitgeroepen. Deze proclamatie is gegrond op de nationale weder instelling der Cortes van Lamego, en op de grondwets-bepalingen der monarchie.

ENGELAND.

LONDEN, 22 Aug. Toen ons kabinet de herroeping van de graanwet voorstelde, deed men het, naar het gevoelen van de voorstanders van den vrijen handel, voorkomen, alsof het volk van dezen maatregel de gelukkigste vruchten zou inoogsten, en dat de werkloonen niet verminderd zouden worden. Wij zijn altijd van oordeel geweest, dat noch de pachters, noch de werklieden in Engeland, door dezen maatregel in hunne welvaart eene merkbare verandering zouden ondervinden. Immers de eetwaren kunnen niet in prijs verminderen, zonder terugwerking op de waarde van den handenarbeid, waarvan zij een der elementen uitmaken, en zonder dat tevens de werkloonen en de opbrengst der grondeigendommen in waarde dalen. En dit eerste heeft zich reeds in Engeland verwezenlijkt. Op verschillende plaatsen hebben de fabrikanten hunne werkloonen met 5 pCt. verminderd. De werklieden beklaagden zich hierover niet weinig, maar kregen tot antwoord: »De levensmiddelen zijn nu goedkooper, gij kunt dus voor minder loon arbeiden." De fabriek-arbeiders houden talrijke meetings en beramen middelen, om zich hiertegen te verzetten. Hoe voortreffelijk de intrekking der graanwet ook zij, als een maatregel der

Engelsche huishouding van staat, zulke min gunstige gevolgen voor den handwerksman waren onvermijdelijk, ofschoon zij juist niet het doel waren, hetwelk de *leage* beoogde; groote fabrikanten vinden daarin echter een nieuwen steun, om de mededinging van andere natiën op buitenlandsche markten te verdringen.

— De heer O'Connell heeft in de laatste zitting der repeal-vereeniging voorlezing gehouden van een brief van den heer Smith O'Brien, het hoofd der partij, het „Jonge Ierland," waarin hij ronduit verklaart, dat hij niet langer lid kan zijn van de vereeniging. De heer O'Connell heeft op zijne beurt gezegd, dat hij geen stap meer doen, geene poging meer aanwenden zou, om den heer Smith O'Brien weder tot zich te trekken; dat zijne beginselen en die van het „Jonge Ierland" niet bestaanbaar waren met die der vereeniging, en dat zij, die deze beginselen volgen, niet meer noch minder doen zou, dan zich aan de misdaad van hoog verraad schuldig maken. Toen een der aanwezigen het woord wilde opnemen om den heer Smith O'Brien te verdedigen, werd hij op last van den president buiten de deur gezet.

— De *Freeman*, een dagblad van Dublin, maakt de lijst bekend van vijftien overheidspersonen, die door het ministerie Peel waren teruggeroepen, uit hoofde van hunne hoedanigheid van leden der repeal-vereeniging, en welke door het nieuwe kabinet in hunne functiën zijn hersteld.

Een buitengewoon koerier heeft in Engeland de brieven van den Indischen post-mail aangebragt. Tijdingen van Madras en Bombay loopen tot de eerste dagen van Julij; zij bevatten het berigt, dat de Koning van Perzië een gezant naar Dost Mohamed, den Koning van Kabul gezonden heeft, om hem tot eene oorlogsverklaring aan Engeland aan te sporen. De Afghanistische Vorst heeft geweigerd, dien raad te volgen, waarvan de dagbladen de oorzaak niet vermelden.

— In de raden van het Indisch bestuur begint men te vreezen, dat de jonge Koning van Lahore zijn wankelenden troon niet zal kunnen staande houden, wanneer de Engelschen het land zullen verlaten hebben, en men houdt zich met het vraagstuk bezig, of het, in het belang des jongen Konings en van de algemeene rust, niet raadzaam zijn zou om Lahore voortdurend met een leger te blijven bezetten.

Men heeft te Londen brieven ontvangen van de Kaap de Goede Hoop, dd. 16 junij, welke melden, dat de Kaffers aan de oevers van de Visch-rivier eene beslissende nederlaag geleden hebben. In een gevecht met de Engelsche troepen, hetwelk verscheidene uren heeft geduurd, hebben zij 3 of 400 man verloren. Het verlies der Engelschen zou in die verhouding weinig beteekenend geweest zijn, namelijk één gesneuvelde en zestien gekwetsten.

—Een dagblad van de Kaap verzekert, dat het getal der Kaffers, die zich aan de grenzen der kolonie onder de wapens bevinden, 30,000 man bedraagt. De Engelschen kunnen 400 man geregelde troepen, en ongeveer 16,000 gewapende volkplanters, tegen die strijdkrachten te velde brengen.

De tijdingen uit Mexico loopen tot het einde van Junij. De generaal Paredès is met eene meerderheid van 58 tegen 63 stemmen tot president van het gemeenebest verkozen. Bravo werd met 48 tegen 82 stemmen tot vice-president benoemd. Den 11 heeft de generaal Paredès magtiging bekomen om zich aan het hoofd der troepen te plaatsen, en zich bij het leger van het noorden te vervoegen. De generaal Gonzalez Arevala moest den 19 de hoofdstad verlaten om over de voorhoede van de troepen van Paredès het bevel te voeren.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 18 Aug. Er is in de bladen van Duitschland herhaaldelijk sprake geweest van de inlijving van Krakau bij Oostenrijk. Deze tijding wordt bevestigd door een schrijven, hetwelk door de *Augsb. Zeitung* wordt medegedeeld. Rusland zou, volgens dat blad, zelfs zijne toestemming tot dat plan gegeven hebben, ofschoon het eigenlijk het rijk van den Czaar niet gunstig is. Nu verlangt men te weten, hoe Frankrijk en Engeland deze tusschen de groote Noordsche mogendheden gesloten overeenkomst zullen beschouwen. De woorden van lord Palmerston schijnen te kennen te geven, dat het Engelsch kabinet niet genegen is, deze nieuwe inbreuk op het Weener traktaat te gedoogen. Frankrijk zal waarschijnlijk in het gevoelen van Engeland deelen.

De vrees, die het publiek echter, wegens het stilzwijgen van de russische pers, aangaande de te nemen strenge maatregelen van het gouvernement van keizer Nikolaas voedde, is inmiddels eenigzins geregtvaardigd geworden.

De Keizer heeft namelijk, bij ukase van 18 Julij, de provinciën Wilna, Kauen en Grodno, als verdacht van in eene medepligtige verstandhouding te staan met „de rustverstoorders, die in de republiek Krakau, in de provinciën Posen en Gallicië pogingen hebben gedaan om de bestaande orde van zaken omver te werpen," in staat van beleg verklaard.

De *Augsb. Zeitung* verhaalt mede, volgens brieven van St. Petersburg ontvangen, dat Keizer Nicolaas den heer v. Bludow met eene zending bij den H. Stoel heeft belast, welke betrekking heeft op de Katholijken in Rusland. De heer Hube, een uitstekend regtsgeleerde, die, naar men zegt, den Katholijken zeer is toegedaan, zal dien nieuwen gezant op zijne reis naar Rome vergezellen.

— De algemeene Synode heeft onlangs eindelijk de moeijelijke kwestie der symbolums opgelost. Eene aanzienlijke meerderheid heeft de bepaling van het afleggen van den eed verworpen, welke bij het aanvaarden van het predik-ambt vereischt werd voor de geloofsartikelen, en voor de belijdenisschriften, of in andere woorden, voor de geloofsbelijdenissen en andere werken der eerste hervormers en hunne opvolgers. Men zal het voortaan aan ieders persoonlijke overtuiging vrijlaten, die geheel of gedeeltelijk *tot grondslag van hun onderwijs* aan te nemen. Echter zullen, bij wijze van schadeloosstelling voor deze vrijheid, alle vijandige aanvallen tegen de symbolums aan de geestelijkheid verboden zijn. De Synode vleit zich, door middel van hare concessie en van het voorbehoud, dat zij daarbij bepaald heeft, het belangrijkste en heilzaamste werk voor de hervorming te hebben tot stand gebragt, en haar voorzitter, de Minister van Eeredienst, heeft eene gelegenheid aangegrepen, die zich trouwens spoedig heeft voorgedaan, om de vergadering van de volkomenste tevredenheid des Konings te verzekeren.

— De gemeente, die zich de Protestantsch-Katholijke noemt, omdat zij heeft geprotesteerd tegen het zoogezegde concilie van Leipzig, was uitgenoodigd geworden, om afgevaardigden naar de zich noemende synode van Schneidemühl te zenden. Men hoopte die gemeente met de kerk van Czersky te vereenigen. De deputatie is echter te Berlijn teruggekomen nadat zij geweigerd had, de geloofsbelijdenis te teekenen, welke als vast bepaald door de vergadering van Schneidemühl is aangenomen. Zij vond de uitdrukking te zeer in rationalistischen zin. Men weet dat dit symbolum de godheid van Christus ontkende.

— De laatst gehoudene rabbinale vereeniging te Breslau heeft, bij de Israëlieten van Duitschland een resultaat opgeleverd, hetwelk veel overeenkomst heeft met dat der protestantsche synoden. De voorstanders der joodsche hervorming te Frankfort hebben aldaar een formeel protest ingediend, waarbij zij aan de vereeniging verweten, dat zij alle verwachtingen verijdeld heeft, welke zij van haar gekoesterd hadden. Zij beschuldigden haar voorts van *hierarchische bedoelingen*, daar zij zich niet genegen heeft getoond, om toe te stemmen in de afschaffing van de eenige wettelijke ceremoniën, waarbij de tegenwoordigheid van een rabbijn niet dringend gevorderd wordt, terwijl zij de plegtigheden strengelijk behouden heeft, waarbij die tegenwoordigheid volstrekt wordt vereischt. De onverzettelijkheid der rabbijnen van Breslau in dit opzigt, en de tegenstand van de vrienden der hervorming, zijn even gemakkelijk te bevroeden.

De leden van de staten van Sleeswijk en Holstein, die, na de vrijwillige ontbinding dier vergadering, door den Koning van Denemarken te Itzehoe bijeengeroepen waren, hebben aan die uitnoodiging geen gehoor gegeven. Slechts zeven leden hebben den wensch des Deenschen Konings ingewilligd. Het gouvernement zal dus onmogelijk de zitting weder kunnen openen.

CARLSRUHE, 12 Augustus. Heden hield de Tweede kamer eene discussie over het belangrijke vraagstuk, of men aan de Duitsch-Katholijken de regten zou toestaan, die zij in hunne petitien hadden gevraagd. De volksmenigte toonde zoo veel belangstelling in de behandeling dezer zaak, dat de galerijen niet alleen waren opgevuld, maar eene ontzettende massa in de toegangen en op de straat opeen gehoopt stond. De commissie, belast met het onderzoek der zaak, is van oordeel, aan de Duitsch-Katholijken toe te staan het dragen van dien naam, het regt van gemeenten te vormen, hunne godsdienst openlijk uit te oefenen en nieuwe leden aan te nemen; voorts de bevoegdheid tot het bekleeden van alle ambten of bedieningen, het regt van verkiesbaarheid, enz.

Men heeft begrepen, dat het noodig was, aan de Kamer eene wet voor te dragen, waarbij de gelijkheid van alle godsdiensten in het groot-hertogdom vastgesteld en derzelver getal bepaald werd; maar intusschen moesten er voorloopige maatregelen genomen worden om het lot der afgescheidenen te verbeteren.

Nadat een groot aantal redenaars het woord had gevoerd, luidde de voordragt der commissie aldus:

« Alle eischen der Duitsch-Katholijke kerken van Pforsheim, Manheim, Heidelberg en Durlach, alsmede het rapport door de commissie der verzoekschriften, moeten aan het ministerie overgezonden worden, met dringend verzoek, van zonder verwijl regt te doen aan de klagten der petitionarissen en vooral om artikel 14 van het ministerieel besluit van 20 April 1846 in te trekken.

ZURICH, 15 Augustus. De Landdag heeft zich eergisteren met het vraagstuk der kloosters bezig gehouden. De afgevaardigden der zeven verbondene kantons zijn het eerst gehoord.

Heden is de discussie voortgezet. Het kanton Geneve stelde voor om aan de zaak geen verder gevolg te geven. Nog een zevental andere voorstellen zijn er gedaan, inzonderheid door het kanton Neufchatel; doch geene der voorstellen heeft bij stemming de vereischte meerderheid kunnen bekomen, zoodat de zaak als afgedaan wordt beschouwd.

De zeven verbondene kantons, en inzonderheid Lucern, komen daarin overeen, dat de opheffing van de kloosters van Aargau niet alleen een schennis van het eedgenoodschap daarstelt, maar dat die maatregel bovendien aan het godsdienstig gevoel der katholijken eene diepe wonde heeft toegebragt.

—De jongste nieuwstijdingen van Bern doen ons zien, dat de verkiezingen dier stad voor den Grooten Raad, die den 16 hadden plaats gehad, geheel ten voordeele der behoudende partij waren uitgevallen. Niet één kandidaat der revolutionnaire oppositie had zich kunnen doen kiezen. Intusschen hebben er bij die gelegenheid ergerlijke tooneelen plaats gehad. De regeringsraad Weber en de president van den raad Alexander Funk, ontmoetten elkander op straat, grepen elkander bij de haren en bij den kraag, en vochten met de grootste verwoedheid. De heer Funk werd in dit gevecht ter aarde geworpen en vreesselijk toegetakeld; maar denzelfden avond geraakte de heer Weber in eene hinderlaag, welke hem door twee deugnieten, vrienden van Funk, gelegd werd. Deze wreekten zich in zijn naam, en lieten den heer Weber zeer mishandeld op straat liggen. Weldra begon dat voorbeeld vruchten te dragen; een kandidaat tot den eerstkomende staatsraad geraakte in twist met een lid van den tegenwoordigen raad, en overlaadde hem met stokslagen midden op straat en onder groot gejuich van het volk. Men ziet, dat het kanton Bern het eerst de vruchten inoogst van zijne gehechtheid aan de vrijkorpsen.

— Men heeft dezer dagen in het kanton Aargau een gedrukt biljet verspreid, waarop men het volgend afschuwelijk devies leest, hetwelk zoo waardiglijk gevolgd is naar het gezegde der wijsgeeren van de voorgaande eeuw:

« Keten de ultramontanen met hunne rozekransen, hang de boeren op aan hunne scapulieren en verworgt de priesters aan den voet van het altaar.»

De dagbladen van St. Petersburg maken melding van verschillende gevechten, die in den loop van Julij tusschen de Circassiërs, onder bevel van Schamyl-Bey en de Russische troepen hebben plaats gehad. Naar luid dier dagbladen hebben die gevechten evenwel weinig belangrijks opgeleverd. Van beide zijden moet het getal dooden en gekwetsten niet zeer aanzienlijk geweest zijn. Zoo veel is echter zeker, dat het er nog verre af is, dat Schamyl-Bey verslagen zou zijn, want hij handelt altijd aanvallenderwijze. Wij bemerken tot onze bevreemding, dat er in de officiële rapporten volstrekt geene melding gemaakt wordt van het plan tot een belangrijken veldtogt. Echter is het jaargetijde reeds ver gevorderd, en op het einde van Julij kan men er niet meer aan denken, iets gewigtigs tegen de bergbewoners van den Caucasus te ondernemen.

Tijdingen van Constantinopel dd. 7 Augustus maken melding van een vreesselijken opstand in het pachaliek Trebisonde. In ons volgend Nommer zullen wij hiervan de bijzonderheden bijeen vatten.

ITALIE.

ROME, 18 Aug. Op de aanspraak, die door Z. H. in het consistorie van 27 Julij jl. is gehouden, en welke door verschillende dagbladen (en ook in ons nummer van 8 Aug.) is medegedeeld, heeft de kardinaal Macchi, sub-deken van het H. collegie, in naam van Hunne Eminentiën zijne collega's, het volgend antwoord, hetwelk eerst heden publiek gemaakt is, aan Z. H. gegeven:

« HEILIGE VADER!

De gevoelens van vaderlijke toegenegenheid, waarvan Uwe Heiligheid aan het H. collegie der Cardinalen een zoo welwillend blijk heeft willen geven, stellen de schitterende, eenen vorst en opperpriester inderdaad waardige eigenschappen, met zoo veel luister ten toon, dat wij uit al ons vermogen den Almagtigen God onzen dank betuigen, wiens wil u, tot algemeene blijdschap van alle klassen der maatschappij, op den verheven zetel van den Prins der Apostelen heeft willen plaatsen.

Immers, Heilige Vader! niet ten gevolge eener menschelijke beraadslaging, maar door de inspraak van den H. Geest heeft het H. collegie het oog op U geslagen. Want allen kenden en vereerden als om strijd, de zuivere leefwijs, de godsvrucht, de naastenliefde, wier beoefening alle rampen wist te verzachten, de regtvaardigheid, voorzigtigheid, standvastigheid, minzaamheid, in één woord alle deugden, die onze Moeder de H. Kerk tot vreugd verstrekken, en die U de in uwe nederigheid onverwachte verheffing tot den hoogsten Apostolischen zetel, met zulk eene meerderheid van stemmen, hebben voorbereid.

Wij overwogen in ons gemoed, aan welke stormen de Kerk is blootgesteld, welk eene onbeteugelde vrijheid van gevoelens en van de drukpers, de goddeloozen te

baat nemen, om met de onbeschaamdste kwaadwilligheid de zeden te bederven, onbedrevenen in dwaling te brengen, en de katholijke Kerk, en alle gezag, indien het zijn kon, omver te werpen.

Onder zulke moeijelijke tijdsomstandigheden nu, moest er een opperpriester uit het hoogwaardig collegie gekozen worden, die, naijverig op de voortreffelijke voorbeelden, ons door de opperpriesteren, zijne voorgangers, nagelaten, zich met onversaagden moed verzettende tegen de onverzoenlijke vijanden van het godsdienstig en burgerlijk gezag, even als een metalen muur en eene ijzeren zuil, door God gesteld zou zijn, om aan hunne goddelooze pogingen tegenstand te bieden, en het geluk van het algemeen te bewerken.

Christus, de Heer, die op deze steenrots zijne Kerk heeft gesticht, en die U de sleutels der hemelen heeft gegeven, zal het werk, hetwelk Hij verrigt heeft, door den bijstand der hemelsche genade bevestigen en duurzaam maken, opdat Gij, met de kracht van boven gesterkt, zelfs in de grootste moeijelijkheden, den allergewigtigsten last, U opgelegd, tot heil van geheel de kudde des Heeren gelukkig moogt volbrengen.

Het heilig collegie der Cardinalen, dat bereid is, voor de Godsdienst, voor den H. Stoel, voor den Stedehouder van Jezus Christus zelfs haar bloed te storten, zal van haren kant, met Gods hulp, nooit nalatig blijven in hare pligtbetrachting, en wat ons ook door Uwe Heiligheid zal worden opgedragen, dit zullen wij spoedig en met naauwgezetheid volbrengen.

Intusschen neme de Vader der barmhartigheid goedgunstig de gebeden aan, die wij uit den grond onzes harten uitstorten, en beware U, eene reeks van jaren in welstand en ongehinderd, opdat het heilige scheepje van Petrus, door U bestuurd en geleid, na het bedaren van den storm, in rust gerake, en dat de volken, aan uwe magt onderworpen, met zulke weldaden overladen, God, den milden gever van zoo veel goeds, in vreugde mogen dankzeggen."

BELGIE.

Wij vernemen op het oogenblik, uit eene zekere en officieele bron, zegt het *Journal de Liège*, dat de heer de la Coste, voormalig minister van binnenlandsche zaken onder de Nederlandsche regering en thans afgevaardigde van Leuven, tot gouverneur der provincie Luik is benoemd. De heer de la Coste behoort door zijne gevoelens tot de Katholijke partij.

STADSNIEUWS.

De rente-betaling op het Grootboek der drie per Cents Nationale Schuld over het half jaar, verschijnende op den 1sten Sept. aanstaande, zal plaats hebben van af Dingsdag den 1sten tot en met Vrijdag den 11den September 1846, en vervolgens over al de nog verschuldigde half jaren alle werkdagen, met uitzondering van de Zaturdags van af den 14den September 1846 tot en met den 15den Jan. 1847, op het vijfde bureau van het Grootboek der Nat. Schuld voor de kapitalen, ingeschreven op de letters A. tot K, en op het zesde bureau voor de kapitalen ingeschreven op de letters L. tot Z.

UITLOTING van dertig stuks Losrenten, den 26 dezer des middags ten 1 uur, op het stadhuis uit de negotatie van *f* 1,900,000 van 7 Mei 1845.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 17den tot den 22sten Augustus 1846 zijn ingeschreven:
Voltrokken huwelijken 49, geborenen 150, overledenen 134. Levenloos aangegeven zonen 10. Dito dochters 4. Elders overleden en alhier ingeschreven 11.

Totaal sedert primo Januarij 1846. Gehuwde paren 1341. Geborenen 5210. Alhier overledenen 4417. Elders overleden en alhier ingeschrevenen 174.

— Zetting van het brood ingaande op heden 24 Aug. Fijne Wittebrood-Bollen en dito Broodjes van 5 Ct. 15½ lood; Gesneden Wittebrood van 5 Ct. 15½ lood; Klein Tarwe broodje van 40 lood 13 Ct.; Mastelijn Brood van 60 lood 19 Ct.; Lang Tarwebrood van 80 lood 25½ Ct.; Dubb. Mastel. Brood van 120 lood 38½ Ct.; Achterling of Bollen en dito Broodjes van 5 Ct. 24 lood; Bollen-Brood van 50 lood 10½ Ct.; dito dito van 100 lood 21 Ct.; dito dito van 150 lood 31½ Ct.; Ongebuild Tarwebrood met water gebakken van 50 lood 9½ Ct.; dito dito van 100 lood 19 Ct.; dito dito van 150 lood 28½ Ct.; Zuiver Roggebrood van 75 lood 9½ Ct.; dito dito van 150 lood 19 Ct.; dito dito van 300 lood 37½ Ct.; dito dito van 600 lood 75 Ct.; Grent-Brood, half Rogge en half Grent gemerkt met de Letter G. en het nommer van den Bakker van 150 lood 13 Ct.; dito dito van 300 lood 26 Ct.

HANDELSBERIGTEN.

PER OVERLAND-MAIL.

Batavia, 28 *Junij*.

INVOERARTIKELEN. — *Manufacturen.* De markt van Hollandsche Lijnwaden heeft, als te verwachten was, deze maand eene verdere drukking ondergaan, veroorzaakt eensdeels door de voortdurend heerschende schaarste van geld, doch vooral door het bekend worden der ophanden zijnde groote aanvoeren bij de factorij der Ned. Handel-Maatschappij; dit ligchaam heeft sommige soorten tegen *f* -,50 à *f* 1,— beneden de laatstvorige prijzen verkocht, en tevens heeft de vrees voor overvoer eenige particuliere handelaars, welligt wat voorbarig, met die goederen de hand doen ligten. Heden noteert men: *Hollandsche Madopollams* (gebleekt) 5/4 *f* 6,— à *f* 6½, 6/4 *f* 7½ à *f* 8,—, 7/4 *f* 10½ à *f* 11,—, de 7/4 momenteel weinig voorhanden. *Engelsche gebleekte en ongebleekte Calicots* volgen natuurlijk de daling in het Hollandsch fabrikaat. *Effen Adrianopelrood Katoen* blijft prijshoudend. Voor 5/4 *Adrianopelrood Chitsen*, kleine levendige bloemen en digte strepen, is *f* 23½ besteed, 6/4 geene vraag. 5/4 *Mignonetten*, mits in het gewilde levendige rood, bedingen thans *f* 11½. 5/4 *Indiennes*, groen, geel, rood en paars, ook enkel Witte gronden, gelden *f* 12½ à *f* 13,—. *Slendangs* of *Kain Padjangs*, groote voorraad zonder vraag. *Hoofddoeken* zouden 20 kisten à *f* 6½ te plaatsen zijn. *Lakens* (*Pelisse-*) blaauw en zwart *f* 115,— per stuk, (*fijne-*) flaauw, *f* 5,— *f* 7½ per el. METALEN. *Zweedsch IJzer* prijshoudend, *Engelsch* weinig handel en groote voorraad. Voor *Rondbout-ijzer*, Zweedsch en Engelsch, wordt *f* 3,— à *f* 4,— boven Staafijzer besteed. *Bandijzer*, mits zwaar, à *f* 45,— te plaatsen. *Spijkers* flaauw, groote dimensies onverkoopbaar. *Bladkoper* weinig voorraad. *Lood* (*blad-*) flaauw. *Staal* tamelijk groote voorraad; ½ à ⅝ duim vierkant zou echter *f* 17,— à *f* 18,— kunnen opbrengen.

Provisien. Alle dranken overvoerd: *Genever* *f* 7 a *f* 7½ per kelder; *Wyn* (Roode) schier onverkoopbaar; (Rhijn) *f* 14 a *f* 20 per stuk. — *Hammen* *f* 5 a *f* 6 per stuk. — *Kaas* (Zoetem.) *f* 4½ a 5½, (Leydsche) *f* 3.50 a *f* 4. — *Boter* *f* 7 a *f* 9; de voorraad van *Hammen*, *Boter* en *Kaas* is gering, bij eenige vraag mag men eene rijzing voorzien.

UITVOER-ARTIKELEN. — Over onze producten-markt valt nog weinig te zeggen, bij gebrek aan voorraad in de hoofd-artikelen. — In *Koffij* zijn te Samarang slechts 15,000 picols van de vorige oogst a *f* 18 te bekomen, zonder koopers te vinden, terwijl te Soerabaya slechts 3000 picols a *f* 16 voorhanden zijn. — *Padang-Koffij* geldt *f* 12½. — In *Suiker* is nog weinig gedaan, de prijzen zijn flaauw, 1ste soort *f* 15 a *f* 16; 2de soort *f* 11¼ a *f* 12. — De *Rijst* staat voordeelig, de oogst is echter nog niet ver genoeg gevorderd; men verwacht Carga Rijst in Julij voor *f* 90 a *f* 95 per kopang te kunnen koopen — *Huiden* (Koe-) geringe voorraad en gezocht. *f* 215 a *f* 230; (Buffel) *f* 200 a *f* 205. — *Arak* *f* 44. — *Indigo* *f* 2.80 a *f* 3, sterk gevraagd, de markt ferm. — *Tabak* 1ste soort *f* 350 a *f* 400, 2de soort *f* 250 a *f* 300 per kodil, weinig kooplust. — *Gom-Damar* a *f* 18 aangeboden.

Wissel op Nederland 95 pCt. — *Wissel* op Londen *f* 13 per £st. — *Scheepsvrachten* onveranderd, van de uitkomende schepen zijn verscheidene naar China gedestineerd, zoodat men vooreerst geen groote daling kan verwachten. De Abel Tasman zal eene lading Rijst, Koffij en Suiker naar de Kaap de Goede Hoop innemen a *f* 42 per ton.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

22 AUG.			gebl.	21 AUG. 4½ u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½ pCt.		$60\frac{9}{16}$	60⅝	à	60½	60⅝
Dito Dito	3	»	72⅝	$72\frac{5}{16}$	»	72½	$72\frac{5}{16}$
Dito Dito op resc.	3	»	72½	72¼	»	72⅜	
Dito Dito	4	»	94⅜	94⅝	»	94½	$94\frac{7}{16}$
O. I. Leening	4	»		94⅛	»	94¼	
Amortis. Syndic.	4½	»			»		
Dito Dito	3½	»		89	»		
Handel-Maatschappij	4½	»	175⅜	174⅜	»	175	174⅜
Haarlemmermeer	5	»			»		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	»		113	»		
Aand. Holl. S. M.		»			»		
BELGIE	4½	»		94⅞	»		
Dito	[illegible]			[illegible]			
Dito bij Rotschild	2½	»		$53\frac{1}{16}$	»		
SPANJE, L. bij Ard. van 834	5	»	20⅛	20	»		
Dito bij Dito onb. st.	5	»	19¾	19¼	»	$19\frac{11}{16}$	
Dito	3	»		$37\frac{11}{16}$	»	37¾	
Dito Binnenl. à 6 m.	3	»	$32\frac{11}{16}$	$32\frac{13}{16}$	»	$32\frac{15}{16}$	$32\frac{13}{16}$
Coupons Ardoins		»		$19\frac{5}{16}$	»	19⅛	
Passive		»			»		
Deferred		»			»		
Fransche Uitgest.		»			»		
PORTUGAL, te Londen	3	»	45	45⅛	»	45⅝	45¼
Dito Dito	4	»	43⅞	43⅞	»	44¼	44⅛
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	»		47	»		
RUSL. Ob. H. 1798 en 1816	5	»		106⅜	»	106½	
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	105½	105¾	»		
Ct. b. R. 1831 en 1833	5	»			»		
Dito bij Hope	4	»	90⅞	90⅝	»	90¾	
Dito bij Stieglitz en C°.	5	»	89	88⅞	»		
Cert. te Hamburg	5	»			»		
Inschrijving in Assignat.	6	»		69	»		
Cert. van Dito	6	»	71	70¾	»		
POLEN, Certific.	4	»			»		
Dito Aand. met Loten fl 500		*f*			»		
Dito Dito fl 500		»			»		
AMERIKA, Phil. Bank	6	pCt.			»		
Dito	5	»			»		
Dito Bank-Actiën			$5\frac{7}{16}$		»		

Oostenrijk, Metall., 108⅝. Braz. 5 pCt. 88¾. Mexico 23⅛, ¼, ¼. Peru 21¼.
Koers van het Geld: Beleening 3, ½ pCt., Prolong. 3 pCt.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg 35.43⁷/₁₆; Zigt dito 35.68⁷/₁₆; 2/m. Londen $12.47\frac{5}{16}$; Zigt Londen $12.27\frac{5}{16}$; 3/m. Lisbon. 43.25; 3/m. Porto 43.25; 2/m. Petersb. $1.87\frac{15}{16}$.

AMSTERDAM, 24 Augustus.

Koffij, blijft steeds voor behoefte tot vaste prijzen afgaan. Men begrijpt dat het quantum in veiling niet te groot is om in de behoeften van 6 maanden te voorzien, vooral nu de verzending naar België en Noord-Amerika vrij is, en geene aanvoeren van Brazil Koffij te wachten zijn.

Suiker, goed prijshoudend, de aangenomen Suiker-wet in Engeland heeft aldaar eenen goeden invloed op de prijzen der Ruwe Suiker uitgeoefend, waarom het niet waarschijnlijk is, dat de prijzen zich stellen alhier in de veiling onder taxatie.

Katoen eenige kleine arrivementen, die weldra aan de markt zullen komen. Prijzen zeer vast, overige artikels zonder verandering.

GRANEN.

Tarwe 130 ℔ b. Poolsche *f* 325; 129 ℔ dito *f* 312 entr.; 126, 127 ℔ dito *f* 305 cons.; 125 ℔ dito *f* 304 cons.; 129 ℔ Deensche *f* 305; 131 ℔ Pommer *f* 308; 128 ℔ b. Poolsche *f* 312; 124 ℔ ger. b. Pool *f* 296.

Rogge 117, 118 ℔ Arch. *f* 215, 217, ent.; 118, 120 ℔ Petersb. *f* 214, 220, ent.; 122 ℔ Pomm *f* 238, ent.; 120, 121 ℔ Pruis. *f* 245, cons.; 121 ℔ Odess. *f* 230, ent.

Garst 105 ℔ Vriess. Winter *f* 158; 114 ℔ Deensche *f* 168,
Haver *f* 3 hooger; 85 ℔ fijne *f* 135.
Boekweit 120, 121 ℔ Amersf. 218, 221.

Koolzaad, een doen. Groninger £vt. 41; Oostvriesch 4
Elve 48; Op 9 vaten Olie, in April £vt. 53½; Aug. en Se
51; Oct. en Nov. 51½; *Lijnzaad*, in een doen. Liban 40
f 210; *Raapolie* per 6/w. *f* 30¼; Vliegend 29¼, ½; prim
Mei 31¼, ½; Sept. 29¼; Oct. 29½; Nov. 29¾; Dec. 30. *Lij*
olie, per 6/w. *f* 29; Vliegend 28¼, 8. *Hennipolie*, per 6/
31; Vliegend 30. *Raapkoeken* 1040, 57, 65. *Lijnkoeken* (hard
104, 9, 10½.

LEYDEN, 22 Aug. *Boter* met grage markt *f* 34 tot *f* 3
het vierde. *Leydsche Kaas* per 50 Ned. ℔ *f* 34, *f* 36,
Koe- en *Ossenvleesch* 20 à 25 ct. de 5 ons. *Tarwe*. In
artikel was heden meer handel. Er werd betaald *f* 10½, *f* 1
11¼. In *Rogge*, *Haver*, *Garst* en *Boonen* geene verandering
MIDDELBURG, 20 Aug. *Tarwe* *f* 9,75, *Rogge* *f* 8, *Garst*
en *Aardappelen* *f* 2,30 het Ned. mud; versche *Boter* 0,94 h
Ned. ℔.

SNEEK, 18 Aug. *Boter* *f* 37 a 38.50; *Kaas* *f* 20 a 28.

LEEUWARDEN, 21 Aug. De prijzen der *Boter* alhier zij
f 39,00 à *f* 40,00. *Kaas* *f* 21,00 à *f* 27,00.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 24 Aug. Het Schip Louisa Maria, Kap
Jaski, van Amsterdam naar Batavia, is volgens brief van De
van den 21 dezer den 16 dito met behulp eener stoombo
van uit Trinity Baaij onder Duins ten anker gekomen, de Kap
tein had besloten, daar het schip lek was, naar Londen op
varen om te repareren, en had hij daartoe bereids eene stoom
boot bij zich om het schip te sleepen.

Gepraaid: Kapt. den Breems, van Lissabon in Helvoet bi
nen, rapporteert den 14 Augustus op 46° 30′ N. Breedte,
20′ W. Lengte, gepraaid te hebben, het schip Zeevaart, Kap
Knaap, van Amsterdam naar Batavia. — Kapt Smaal, v
Archangel in Helvoet binnen, rapporteert den 5 Augustus
62° 17′ N. Breedte, 2° 59′ O. Lengte gepraaid te hebben, het sch
Koning Willem, Kapt. Singer, van Amsterdam naar Archange

ADVERTENTIEN.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgeve